

KVALITETSUDVALGET

Kvalitetsudvalget startede arbejdsåret med at sige velkommen til Cees Stavenuiter, ny ulighedsordfører, og Pernille Hølmkjær, ny FYAM-suppleant, og farvel til Søren Due- Andersen. Tak til Søren for gode input igennem årene!

Dette år har vi arbejdet med at formidle tanker om kvalitet i vores fag, inspireret af at sundhedsreformen udrulles efter den nationale sundhedsplan 2027-2030. Reformen kræver, at DSAM bidrager til at sikre og udvikle kvaliteten i vores fag. Gode politiske intentioner kan få utilsigtede konsekvenser, hvis de ikke ledsages af almenmedicinske perspektiver.

Derfor var Kvalitetsudvalget ansvarlig for temaet kvalitet på DSAM's forårsrepræsentantskabsmøde den 14. marts 2026. Jens Winther Jensen (Direktør i Sundhedsvæsenets Kvalitetsinstitut, fremover benævnt SundK i denne beretning) og Morten Sodemann (forskningsleder ved Indvandrermedicinsk Klinik i Odense) belyste kvalitet fra forskellige perspektiver, og Anders Prior fremlagde arbejdet omkring en mulig kontinuitetsindikator, der kan understøtte, at de sårbare patienter bliver sikret en gennemgående sundhedsperson i klinikken.

Drøftelserne viste et behov for at se kvalitet som mere end blot målbare data. Begrebet 'Time Needed to Treat' inspirerede Benny Ehrenreich til et nyt begreb 'Time Needed Not to Treat', der kan bruges til at synliggøre den tid, der bruges på gode faglige beslutninger – også når den bedste løsning er at undlade undersøgelser eller behandling. Typisk tager det dobbelt så meget tid at få en fornuftig snak om, hvorfor man ikke skal bestille en undersøgelse, som det tager blot at bestille en undersøgelse.

Repræsentantskabsmødets tanker om kvalitet i almen praksis er blevet skrevet om til et støttepapir for det regionale samarbejde, som har titlen *"Støttepapir for regionale møder om sundhedsreformen: Baggrundsdokument til DSAM's repræsentanter i regionale samarbejdsfora, styregrupper, KAP-samarbejder, workshops og lokale projekter i kølvandet på sundhedsreformen"*. Papiret kan bruges, når DSAM-udpegede har dialog med politikere omkring ændringer i fagets rammer.

Desuden har Kvalitetsudvalget skrevet om kvalitet i Practicus i juni, den ene artikel tager udgangspunkt i det førømtalte repræsentantskabsmøde med titlen *"Kvalitet i almen praksis formes af kernekompetencerne"* og den anden artikler formidler et overblik og har titlen *"Landkortet for kvalitetsarbejdet i almen praksis"*. Begge artikler formidler tanker om kvalitet til DSAM's medlemmer og til samarbejdspartnere.

Kvalitetsudvalget har også arbejdet med DSAM's deltagelse i de kvalitetsdatabaser (tidl. RKKP), der enten er lovgivne eller har en vis betydning for almen praksis. I forbindelse med strukturændringerne i sundhedsreformen er RKKP overgået til SundK. Det har betydet, at holdningspapiret om samarbejdet om kvalitetsudvikling via kvalitetsdatabaserne er blevet opdateret (DSAM's holdningspapir om principper for samarbejde med SundK om kvalitetsdata-baser). Der er fortsat udfordringer

med datavaliditet, og det er forbundet med et omfattende tidsforbrug, hvis data skal valideres. Kvalitetsudvalget har deltaget i forsøg på at validere oplysninger om astmapatienter fra klinikkens journaler til SundK. Det så ud til at være en rimelig pålidelig overførsel af data fra PLSP til SundK, men data i journalmateriale havde forventede fejl i registrering, f.eks. på grund af blinde arbejds gange.

Dilemmaet med data består som bekendt af, at hvis lægen skal bruge tid på at registrere den korrekte diagnose/henvendelsesårsag inkl. andre data såsom blodtryk, højde vægt, spirometriværdier, CAT og MRC og hvad man ellers kan komme i tanke om (f.eks. Clinical Frailty scale, BASIC, MDI etc.) vil den vigtigste ressource (tid) gå til at indtaste data til et system i stedet for individuel patientbehandling.

Man kan håbe på, at kunstig intelligens og bedre IT-løsninger i fremtiden vil kunne hjælpe på dette punkt, så data indhentes og indtastes korrekt, uden at lægen skal røre tastaturet. Teknologien bør understøtte, at lægen kan holde øjenkontakt med patienten og bruge sin tid på at tale med og undersøge patienten hands on, bed side. En konsultationsform der indtil nu har været bæredygtig og effektiv udnyttelse af tiden.

SundK har udvidet forståelsen af kvalitet som et bredere kvalitetsbegreb end blot data med fokus på patienternes udbytte og bæredygtighed i anvendelsen af klinikkens ressourcer.

Kvalitetsudvalget forsøger at holde en tæt kontakt til de DSAM-udpegede repræsentanter i styregrupper for kvalitetsdatabaser i SundK, så vi har mulighed for at støtte op og komme med tanker til det samarbejde, der sker i styregrupperne.

SundK laver årsrapport på hver database, som bruges af Regionerne til at vurdere kvaliteten i den givne sektor, som data er fra. Udvalget arbejder på, at årsrapporterne kommer til gennemlæsning og godkendelse i DSAM (Kvalitetsudvalget og bestyrelsen), før de udgives, så resultaterne sættes ind i en relevant sammenhæng, og der kan tages de nødvendige forbehold ved ikke valide data.

Under Kvalitetsudvalget hører også Vidensbanken. Platformen blev justeret i september 2025, og der blev tilføjet nogle flere emner og en ny klyngekategori. Find Vidensbanken her: <https://www.vidensbanken.dsam.dk/>.

Kvalitetsudvalget har også haft besøg af Claus Rendtorff, tidligere kvalitetsudvalgs-formand, som er DSAM's repræsentant i EQuIP (den europæiske kvalitetsorganisation under WONCA). Claus har givet mundtligt referat af oplevelserne fra EQuIP Council meeting i Utrecht, 21.-22. november 2025, og EQuIP-konference i Krakow, 21.-23. maj 2026. Blandt de vigtigste budskaber var ny forskning om subspecialisering, som viser sig at svække patientsikkerheden (oplæg af Prof. Dr. Roger Damoiseaux, University Medical Center Utrecht). Generalisten styrker derimod sammenhæng og kvalitet i patientbehandlingen. Det understøtter værdien af den almenmedicinske tilgang.

Udvalget takker Claus for at være DSAM's forlængede ører ude i verden; vi har brug for videnskabelige argumenter og viden fra resten af verden til understøttelse af vores fag.

Kvalitetsudvalget ser frem til at arbejde videre med faglig kvalitet i bred forstand – herunder patientsikkerhed, bæredygtighed og arbejdsglæde – og modtager gerne henvendelser fra kolleger om aktuelle kvalitetsudfordringer.

Anne Christina Kjerulff, formand for Kvalitetsudvalget
September 2026